

Conexiuni autentice

Florina Cușmir

Omenirea trăiește azi într-o perioadă atât de controversată din punct de vedere spiritual, încât criza existențială, nesiguranța, lipsa unei direcții care să-i ofere încredere și iubire față de ea însăși sunt fenomene pe cât se poate de normale și benefice, deoarece, echilibrul unei vieți care să-i aducă satisfacție e mult mai statornic și înrădăcinat în urma unor stări de anxietate, neîncredere sau diferite crize, tocmai pentru că omul, găsind o soluție la o stare de rău, se va agăța cu orice preț de acea soluție salvatoare din ghearele singurătății, ale necunoscutului deloc blând sau captivant cu unii dintre ei. Totuși, unii oameni nu privesc astfel lucrurile, însă pentru cei care cred că au nevoie de anumite soluții pentru a nu-și lăsa sufletul să plutească în deriva crizelor, a nesiguranței, cartea *Ești o ființă autentică*, de Sandu Frunză, apărută la editura Eikon, în anul 2018, răspunde nesiguranței omenești într-o manieră cu totul originală și bazată pe o documentare selectivă, de mare importanță.

Ordinea tratării subiectelor facilitează fixarea ideilor principale pe care un cititor interesat ar trebui să le stocheze în memorie, iar apoi să le pună în aplicare în conduita zilnică. Așa cum afirmă și Sandu Frunză, omului occidental i s-a dat cel mai mare dar, acela de a se autoguverna, de a avea control asupra acțiunilor sale și asupra a tot ceea ce gândește și totuși, omul occidental manifestă cele mai multe crize existențiale, nesiguranță și își pierde cel mai frecvent direcția stabilită. De ce? Autorul cărții propune o analiză a legăturii dintre comunicare, religie, dezvoltarea unui concept nou, și anume leadership-ul și omul occidental, cum îl influențează acestea și în ce măsură un om occidental, care trăiește într-o societate în care religia nu mai e o primă opțiune care să îi ofere încredere, poate totuși să își conceapă propria filosofie de viață și să urmeze o direcție care să îi aducă beneficii pe planul spiritual; căci nu lipsurile materiale aduc oamenii în fața crizelor, ci lipsurile spirituale. Niciodată un om sărac din punct de vedere material nu va adopta o atitudine ostilă față de spiritualitate, pe când un om care își satisface toate nevoile, mai puțin pe cea mai importantă – nevoia de sens, de o direcție stabilă, va fi reticent și neîncrezător în această soluție.

Capitolul doi oferă o perspectivă detaliată asupra conceptului de valoare, cu unele trimiteri și explicații din filosofia nietzscheană, care propune un nou mod de reinventare a perspectivei prin care privim omul, și anume „supraomul”, caracterizat de nevoia absolută de depășire de sine, emanciparea sa în raport cu mediul înconjurător, societatea, propria percepție și înțelegere a lucrurilor. Sandu Frunză afirmă că perioada contemporană este perioada „crizei valorilor” și că nevoia ca filosofia să se implice în soluționarea acestei crize, este acută. Cum poate filosofia ajuta omul să scape de sub ghearele incertitudinii și ale îndepărtării de sens și de religie? Prin asumarea filosofiei ca mod de viață, ca direcție proprie în conformitate cu valorile personale. Însă, tocmai această lipsă de valori este evidențiată în acest capitol și pusă sub semnul similarității crizei valorilor din perioada lui Nietzsche. Nietzsche este susținătorul ideii că omul este dependent de mulțime, de societate, de istoria teritoriului în care s-a născut, a unei rațiuni universale și că tocmai aceste autorități îl limitează în alegerea unui mod de viață autentic și în definirea propriilor valori. Acest refuz de a fi slujitorul unei lumi ce dorește să-și arunce oamenii într-un cerc monoton și controlat de autoritate se numește refuzul „unei morale a sclavilor”, așa cum este el definit în paginile capitolului doi. Nietzsche a propus o soluție pentru criza valorilor din perioada în care a trăit, secolul XIX, soluție care se arată a fi cât se poate de contemporană, și anume îndepărtarea stratului tradițional cu ajutorul căruia noi interpretăm conceptul de valoare și înlocuirea acestuia cu unul modern, occidental, care ar putea influența în bine existența umană. Așa cum afirmă și autorul, valorile sunt dinamice, se uită, reapar în viața omului în urma unei experiențe fericite sau traumatizante, ele se pot metamorfoza, dar pot fi reactualizate și reprimite în construcția existențială de către omul care își dorește să aibă un scop, un sens sau un centru pe care să îl situeze pe lista priorităților sale spirituale. Eu consider că această criză a valorilor este rezultatul îndepărtării premature a valorilor tradiționale cu care individul nu a reușit să se identifice îndeajuns pentru a și le însuși, iar azi stă față în față cu o mulțime de valori

occidentale, aduse de valul european, care tind să influențeze gândirea balcanică și oferă neîncredere omului contemporan, incert și nesigur. Soluția este, așa cum afirmă și în cartea *Ești o ființă autentică*, îmbrățișarea unui mod de viață acompaniat de filosofie, moralitate și valori similare cu caracterul fiecăruia, dar, mai ales, înainte de această hotărâre e nevoie de introspecție, cunoaștere de sine cu ajutorul diferitelor forme de meditație, regăsire a unei individualități pierdute în valul majorității.

Sandu Frunză, în cel de al treilea capitol, aduce în discuție rolul filosofiei în căutarea autenticității omului și a unui sens care să îi ofere încredere și productivitate. Însă, un aspect destul de controversat este rolul seducției în acest proces de regăsire, deoarece seducția a fost privită mult timp cu ochi negativi și ezitanți. Autorul încearcă să schimbe aerul negativ cu care este învăluit acest concept și aduce în prim plan, aspectele pozitive, noi interpretări susținute cu argumente solide și introducerea seducției în rândul calităților necesare pentru a fi un bun lider. Astfel, în acest capitol se încearcă explicarea diferenței trecerii de la efectele negative ale seducției, la cele pozitive. Exemplul dat interpretării seducției ca proces negativ se referă la modul în care ideologiile din sistemele totalitare acaparează vocea opiniei publice, manipulează conștiințe și seduc poporul în vederea exercitării dorinței grupului de la putere. În acest caz, seducția poate îmbrăca mai multe forme și poate fi găsită în diverse tehnici, cum ar fi discursurile populiste, propagandiste, promovarea imaginii liderului ca fiind singurul om care dorește binele poporului, atribuindu-i calități inexistente în realitate. Alte aspecte negative prin prisma cărora este privită seducția sunt dominarea și violența, adesea seducătorii sunt cei care au o mare influență asupra sedusului și astfel s-a dezvoltat procesul de subordonare și mai apoi violența atribuită acestui termen. În perioada contemporană, seducția nu mai e plasată în același cerc cu violența sau dominația, s-a depășit în mare măsură această perspectivă și i s-a atribuit o variantă a „seducției minimale”. Astăzi, seducția este plasată în domeniul comunicării benefice și mai ales în contextul calităților unui bun lider, deoarece, a fi lider, nu înseamnă doar a conduce și a exercita o anumită putere asupra organizației pe care o conduce, ci mai ales a adopta un stil de viață autentic, productiv, pozitiv, transmis celorlalți cu ajutorul seducției. În cazul acesta, seducția exercitată de lider nu e doar o transmitere de mesaje, ci un transfer de sens, o variabilă încărcată cu calitățile și caracteristicile

liderului benefice pentru a construi o existență plină de succese și împliniri. Liderul trebuie să transmită organizației acest tip de gândire cu ajutorul seducției, însă înainte de aceasta, el însuși trebuie să adopte această filosofie de viață care îl scoate din banalul mulțimii și îi conferă o experiență autentică. Capitolul patru aduce în discuție conceptul de gândire pozitivă ca metodă de accesare a unei legături dintre omul contemporan și lumea exterioară lui, indiferent dacă e vorba despre obiecte sau alți oameni și mai ales ca metodă de accesare a interiorității, de regăsire a spiritualității și a resurselor nelimitate de care dispune existența sa și care așteaptă să fie accesate. Pentru a întări semnificația acestui concept, Sandu Frunză aduce în discuție afirmația filosofului René Descartes: „Gândesc, deci exist!”, afirmație care permite omului să conștientizeze că tot ceea ce există poate fi pus la îndoială, în afara de activitatea de gândire, ce oferă entității care o exercită garanția existenței în ciuda părerilor criticilor sau scepticilor.

Citind *Ești o ființă autentică* de Sandu Frunză, am conștientizat că o existență fericită este rezultatul unei munci sistematice de formare a unui sistem de valori capabil să conducă individul pe calea dobândirii autenticității. A fi autentic înseamnă a te regăsi, a conlucra cu propria ființă în vederea asumării deciziilor care pot schimba direcția oricărui om, dar nu în ultimul rând, mai înseamnă și a te descătușa de robia neîncrederii, a limitelor sau a crizelor și îmbrățișarea propriei căi spre fericire în comuniune cu o spiritualitate asumată. Filosofia mea de viață se poate reduce la o simplă frază: dacă omul are o direcție bine stabilită, un ideal sau un scop suprem, nu va cădea niciodată pradă crizelor existențiale sau neîncrederii, odată înstrăinat de acest scop, dezbinarea și deznădejdea îi vor îmbolnăvi gândirea și se va lăsa pradă mulțimii, mersului societății controlate de o autoritate. *Ești o ființă autentică* este un ghid pentru dezvoltarea spirituală a fiecăruia, conținând argumente care să convingă oamenii de necesitatea accesării unei existențe autentice și valide în acest mers continuu și haotic al unei societăți supraîncărcate de valori, cultură, personalități, dumnezei și credințe care, în loc să apropie și să ofere oamenilor încredere, îi dezbină și îndepărtează de adevăratul lor sens.

Sandu Frunză, *Ești o ființă autentică*. Despre tine, filosofie, comunicare, dezvoltare personală și leadership, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2018